

POLITIET

TRUSSELVURDERING
2026
NORDLAND

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag	4
Samfunnssikkerhet og demokrati	5
Organisert kriminalitet	11
Ungdomskriminalitet	14
Vold og trusler	16
Seksuelle overgrep mot barn	17
Cyberkriminalitet	20

FORORD

Nordland politidistrikt er fortsatt et trygt sted å bo og oppholde seg. Samtidig står vi, som resten av landet, overfor kriminalitetstrusler som påvirkes av både nasjonale og internasjonale utviklingstrekk. For å bevare tryggheten i lokalsamfunnene våre er det viktig med en helhetlig og oppdatert forståelse av de truslene som berører politidistriktet vårt.

Årets trusselvurdering bygger videre på erfaringer fra tidligere år og gir en samlet oversikt over de mest alvorlige kriminalitetstruslene vi forventer å møte i tiden fremover. Målet er å skape en felles situasjonsforståelse som legger til rette for tverretattlig samarbeid og målrettet forebygging. Trusselvurderingen inngår i politiets kontinuerlige arbeid med å styrke sikkerheten for alle som bor og oppholder seg i Nordland.

Forebygging er politiets viktigste strategi, men dette arbeidet kan ikke løses av politiet alene. For å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer er vi avhengige av et tett samarbeid med offentlige virksomheter, næringslivet og innbyggerne. Informasjonsdeling og felles innsats styrker evnen til å identifisere, avverge og håndtere uønskede hendelser og utvikling. Jeg vil derfor oppfordre både privatpersoner, virksomheter og offentlige aktører til å dele relevante observasjoner og informasjon med politiet.

Trusselvurderingen bygger på analyser av data fra politiets systemer, supplert med annen relevant informasjon. Den gir en oversikt over de mest alvorlige kriminalitetstruslene, vurdert ut fra omfang, alvorlighet og forventet utvikling. Det er analysert flere kriminalitetsområder enn de som omtales i rapporten, og selv om enkelte områder ikke er inkludert, innebærer det ikke at de er uten betydning. Trusselbildet er dynamisk og påvirkes av flere forhold. Politiet og samfunnet må derfor være forberedt på at kriminalitetstruslene kan endre seg raskt.

Målet er at trusselvurderingen for 2026 skal være et nyttig verktøy for våre samarbeidspartnere, innbyggerne og øvrige samfunnsaktører, ved å gi et tydelig bilde av hva som preger kriminalitetsbildet i Nordland. Med godt samarbeid, åpenhet og felles innsats kan Nordland fortsatt være et trygt sted å bo og leve – også i årene som kommer.

Heidi Kløkstad
Politimester i Nordland

SAMMENDRAG

Denne rapporten gir en samlet oversikt over de viktigste kriminalitetstruslene i Nordland politidistrikt i 2026. Kriminalitetsbildet er overordnet stabilt, men påvirkes av både nasjonale og internasjonale utviklingstrekk.

Kriminelle nettverk, inkludert svenske nettverk, har fortsatt tilstedeværelse i distriktet, særlig innen narkotikaomsetning og gjeldsinnkreving. Politiet er også kjent med at ungdom i Nordland eksponeres for voldsoppdrag fra kriminelle aktører via sosiale medier, uten at slike oppdrag er kjent gjennomført i distriktet.

Nordland har flere strategisk viktige lokasjoner, som forsvarsinstallasjoner, romrelatert infrastruktur og annen kritisk infrastruktur. Distriktet har over tid hatt et høyt antall rapporterte mistenkelige hendelser i tilknytning til slike områder – særlig drone- og fotohendelser – selv om de fleste har vist seg å ha naturlige forklaringer. Det er ressurskrevende for politiet å vurdere disse hendelsene i lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen, men nødvendig for å identifisere hvilke som kan være alvorlige. Tidlig varsling og godt samarbeid mellom politi, objekteiere, næringsliv og innbyggere er sentralt for å håndtere slike hendelser på et tidlig stadium.

1. SAMFUNNSSIKKERHET OG DEMOKRATI

1.1. SIKKERHETSPOLITISK SITUASJON

Den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen i verden påvirker kriminalitetsbildet, også i Nordland. Utbygging av infrastruktur, økt militær utbygging og styrking av nasjonal selvforsyning gir flere objekter økt relevans for Norges evne til å fungere i fred, krise og krig. Samtidig bidrar globale konflikter, som krigen i Ukraina og tilspissede rivaliseringer mellom stormakter, til en mer uforutsigbar verdensorden og økt geopolitisk ustabilitet. Dette kan fungere som en drivkraft for både kriminalitet og sikkerhetstrusler.

Norge står dermed overfor en kompleks sikkerhetssituasjon preget av kriminalitet, internasjonale spenninger og teknologiske trusler. Å møte disse utfordringene krever

årvåkenhet og et tett samarbeid mellom myndigheter, næringsliv og innbyggere.

1.1.1. POLITIETS ROLLE I FORBINDELSE MED MISTENKELIGE HENDELSER

Mistenkelige hendelser som undersøkes i lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen er handlinger som kan eksponere eller skade sensitive eller kritiske objekter og funksjoner.

Politiet er ofte førstelinjen i møte med publikum og objekteiere som rapporterer om slike hendelser. På grunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen og de potensielt alvorlige konsekvensene disse hendelsene kan ha, prioriteres det høyt å undersøke slike hendelser i Nordland.

Ifølge Politiets sikkerhetstjeneste (PST) sin nasjonale trusselvurdering for 2025 vil Norge utsettes for etterretning, påvirkning og mulig sabotasje fra statlige aktører. Det vurderes som sannsynlig at russisk etterretning vil forsøke å gjennomføre sabotasje mot Norge i 2025. Enten med hensikt om å hindre leveranser til Ukraina eller for å svekke opinionens støtte til Ukraina. PST peker også på at norskeid energi-infrastruktur kan være et mål for sabotasje. Russland og Kina trekkes frem som de mest sentrale trusselaktørene, der Russland vurderes som den største trusselen. Siden slutten av 2023 har russisk etterretning gjennomført flere titalls sabotasjeaksjoner og forstyrrende aktiviteter ved bruk av såkalte proxy-aktører, altså personer eller organisasjoner uten formell tilknytning til etterretnings- og sikkerhetstjenester eller andre myndighetsorganer.*

Dette arbeidet er ressurskrevende, men styrker politiets evne til å oppdage avvik og identifisere alvorlige hendelser. Politiet fungerer samtidig som en sensor for PST og spiller en viktig rolle i å undersøke og håndtere hendelser på en måte som understøtter PSTs samfunnsoppdrag.

1.2. MISTENKELIGE HENDELSER

Nordland politidistrikt har flere forsvars- og rominstallasjoner, samt olje- og gassvirksomhet. Dette, kombinert med omfattende turisme, har ført til et høyt antall rapporterte hendelser, ssærlig ved skjermingsverdige områder langs hovedferdselsårene i distriktet.

Antallet mistenkelige hendelser, sett i lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen, har hatt en svak økning i 2025 i Nordland. Dette sees primært i sammenheng med forsvarsaktivitet, etablering av nye forsvarslokasjoner og annen infrastruktur som har medført en økning i antall steder hvor det rapporteres om mistenkelige hendelser. Det har blitt rapportert et høyt antall hendelser til politiet, særlig i forbindelse med øvelsene Joint Viking 2025 og Formidable Shield 2025.

Selv om flest hendelser er registrert i den nordlige delen av Nordland, har det også vært en økning i rapporteringer ved utsatte sentrale lokasjoner i den sørlige delen av distriktet sammenlignet med tidligere år.

EKSEMPLER PÅ SENTRALE LOKASJONER I NORDLAND*

- Forsvarslokasjoner på Evenes, Bjerkvik, Andøya, Bodø, Sortland og Drevjamoen, inkl. havner for alliert mottak
- Militære øvelser og testaktivitet, som våpen og teknologitestning
- Rominfrastruktur på Andøya
- Kritisk infrastruktur som strøm- og vannforsyning, telekommunikasjon og IT-systemer.
- Jernbanen i Narvik som frakter malm til Europa og understøtter NATOs oppdrag i Norge, Sverige og Finland.
- Olje- og gassinstallasjoner
- Ressurs- og teknologivirksomheter

* Listen er ikke uttømmende.

Blant de i overkant 1 000 mistenkelige hendelsene som er registrert i Nordland siden 2022, fremstår de fleste å ha hatt naturlige forklaringer. Mange skyldes uvitenhet om for eksempel foto- og droneforbud. Likevel er politiets respons på disse hendelsene viktig for å avdekke de alvorlige tilfellene som kan skjule seg i mengden av uskyldige hendelser. Politiet er derfor avhengig av årvåkenhet hos både objekteiere og publikum for å avdekke og undersøke slike hendelser.

I politiets rapportering om mistenkelige hendelser er drone- og fotohendelser de mest fremtredende. Av alle mistenkelige hendelser rapportert fra 2022 til 2025 utgjør dronehendelser litt over en tredjedel.

Høsten 2025 ble det rapportert et betydelig antall mulige droneobservasjoner i Nordland trolig som følge av økt nasjonalt og internasjonalt fokus på dronehendelser. De fleste av disse observasjonene fant sted lang avstand fra skjermingsverdige objekter, kritisk infrastruktur eller områder som kunne forstyrre flytrafikken. Flertallet ble derfor ikke vurdert som mistenkelige. Selv om antallet innrapporterte droneobservasjoner økte i 2025, skyldtes dette i hovedsak vanlige og ufarlige droneobservasjoner.

Økningen i antallet mistenkelige hendelser relatert til droner var derfor liten i 2025 sammenlignet med 2024, til tross for en betydelig økning i rapporterte droneobservasjoner i distriktet.

Andre typer mistenkelige hendelser det siste året har omfattet skadeverk på kritisk infrastruktur, signalforstyrrelser, mistenkelig maritim aktivitet og observasjoner av mistenkelige personer eller kjøretøy ved skjermingsverdige områder.

Det digitale domenet gir et stort handlingsrom for både kriminelle og statlige aktører til å begå kriminelle handlinger mot sentrale verdier og tilhørende verdikjeder. Det har vært tilfeller hvor virksomheter utsettes for kriminalitet, eksempelvis datainnbrudd, og hvor hendelsene også er vurdert i lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen. I slike saker er det viktig å kartlegge skadeomfanget for å avklare om driftsavbrudd eller lekket informasjon kan påvirke nasjonale sikkerhetsinteresser. Disse hendelsene krever betydelige ressurser fra politiet for å håndtere, undersøke og eventuelt videreformidle til andre relevante myndigheter.

Med fremveksten av kriminalitet som en handelsvare (CaaS) kan kriminelle miljøer påta seg oppdrag rettet mot militær eller kritisk infrastruktur på samme måte som de gjør innen voldsoppdrag, narkotika- og cyberkriminalitet. I slike tilfeller utføres handlingen ofte uten at den kriminelle aktøren kjenner oppdragsgiver, bakgrunnen eller formålet med oppdraget.

EKSEMPLER PÅ MISTENKELIGE HENDELSER I NORDLAND

- Drone- og fotohendelser i områder med fotoforbud
- Droneaktivitet som forstyrrer flytrafikken
- Mistenkelige personer og kjøretøy med nærhet til forsvarsområder og kritisk infrastruktur.
- Henvendelser fra personer som viser unormal interesse for sensitiv informasjon om lokalsamfunn, militære lokasjoner eller strategiske næringsområder
- Signalforstyrrelser, eksempelvis jamming mot Andøya Space som kan påvirke raketter i høyder over 40 km
- Skadeverk mot digital infrastruktur
- Uforklarlige feil på utstyr, systemer eller infrastruktur som kan indikere skadeverk
- Mulig spoofing* av posisjonsdata på maritime fartøy
- Utenlandske skip med uvanlige seilingsmønstre
- Private yachter og seilbåter som beveger seg nær kritisk eller militær infrastruktur

* Spoofing er å forfalske en avsender i kommunikasjon for å lure mottakeren til å tro at meldingen kommer fra en troverdig kilde. Innen moderne satellittnavigasjon (GNSS) kan en mottaker narres til å vise en annen posisjon enn der man faktisk er.

1.2. AKTIVISME OG DEMONSTRASJON

Det offentlige rom i Nordland preges generelt av ro og orden. I 2025 har det vært flere demonstrasjoner og markeringer til støtte for Gaza, og da spesielt opp mot fotballkampen mellom Bodø/Glimt og Maccabi Tel Aviv, samt politiske arrangementer. Felles for alle demonstrasjoner og markeringer som har vært gjennomført i 2025 er at de har forløpt fredelig og uten voldelige sammenstøt.

1.3. RADIKALISERING

I 2025 ble det i forbindelse med Pride-måneden gjennomført flere arrangementer og markeringer i Nordland. Disse har i hovedsak forløpt fredelig. Samtidig har det vært enkelte hendelser med hatefulle ytringer og hærverk rettet mot symbolske gjenstander knyttet til markeringene. Hærverket vurderes å omfatte både ubetenksomme handlinger begått av ungdom, samt handlinger utført av unge voksne med tilknytning til høyreekstreme grupperinger.

Høyreekstreme grupperinger er ofte aktive på sosiale medier, hvor det formidles og promottes høyreekstremistisk innhold. Dette kan være antisemittisk og nazistisk budskap som for eksempel "den hvite rase er i fare" eller "sønner av Norge, kjemp tilbake".

Per november 2025 har politiet ikke indikasjoner på at ekstremistiske grupper har etablert seg i Nordland. Politiet kjenner likevel til enkeltaktører og hendelser i Nordland som har tilknytning til nasjonale ekstreme miljøer, og blant disse finnes det også barn og unge. For å sikre tidlig identifisering og forebygging er politiet avhengig av informasjon og tips fra publikum.

Siden 2023 har politiet i Nordland sett en økning i antallet bekymringsmeldinger om radikaliseringsmeldinger blant personer under 18 år. Flere av disse har delt eller uttrykt ekstreme holdninger, symboler eller bilder på internett, ofte via plattformer som 4chan, Telegram og Discord. En betydelig andel av bekymringsmeldingene gjelder unge menn.

Politiet i Nordland kjenner til personer i distriktet som enten er radikaliserte, befinner seg i en radikaliseringsprosess eller som står i fare for å bli radikalisert. De fleste av disse har ideologiske overbevisninger som samsvarer med enten høyre- eller islamistisk ekstremisme. Majoriteten er menn, med både norsk og utenlandsk bakgrunn. Disse personene følges opp av politiet i Nordland, i samarbeid med eksterne aktører.

RADIKALISERING er en prosess der en person gradvis utvikler en aksept for bruk av vold for å oppnå politiske mål. Prosessen kan forekomme innenfor alle typer livssyn, politiske retninger og ideologier, både individuelt og i grupper.

Det skilles mellom radikalisering og det å ha radikale meninger. Forskjellen ligger i virkemidlene: Radikaliseringsprosessen innebærer en aksept for vold, mens radikale meninger i seg selv ikke er problematiske så lenge de uttrykkes innenfor lovlige og ikke-voldelige rammer.

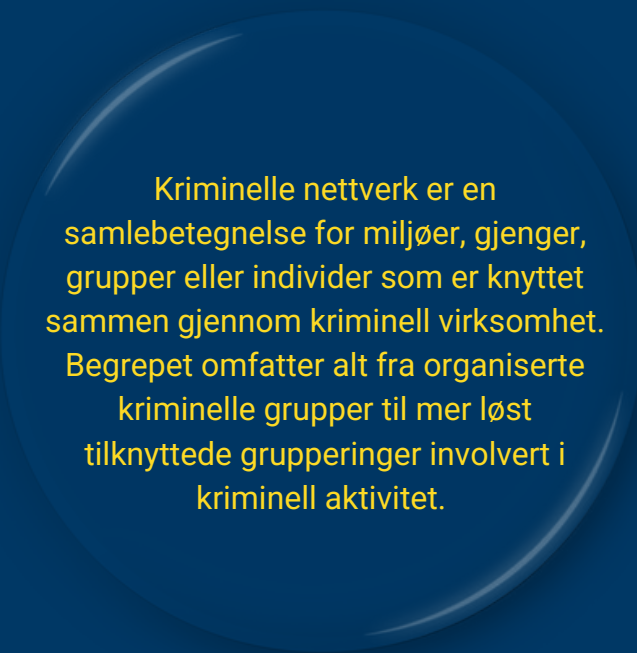
KJENNETEGN PÅ RADIKALISERING

- Personen utvikler et stadig mer ensrettet syn på virkeligheten, med liten toleranse for andre perspektiver eller holdninger.
- Personen utvikler et sterkt skille mellom "oss" og "dem", ofte kombinert med en opplevelse av at handling er nødvendig.
- Personen kan uttrykke intoleranse for andre synspunkter, fremme fiendebilder, spre konspirasjonsteorier, bruke hatretorikk og forsvare vold som et middel for å oppnå politiske mål.
- Personen kan begynne å støtte, oppfordre til eller utføre voldelige handlinger for å fremme politiske, ideologiske eller religiøse mål.
- Personen får økt interesse for ekstremistisk materiale, eksempelvis på nett eller i sosiale medier, eller deltar på demonstrasjoner eller i konfrontasjoner med andre grupper.

Kontakt politiet eller PST om du mistenker at en du kjenner er radikalisert eller befinner seg i en radikaliseringsprosess.

2. ORGANISERT KRIMINALITET

Nordland politidistrikt har relativt få straffesaker med grov kriminalitet knyttet til kriminelle nettverk, sammenlignet med større politidistrikt. Likevel kan økt nasjonal oppmerksomhet på kriminelle nettverk og gjengrelatert vold påvirke befolkningens opplevelse av trygghet.

Kriminelle nettverk er en samlebetegnelse for miljøer, gjenger, grupper eller individer som er knyttet sammen gjennom kriminell virksomhet. Begrepet omfatter alt fra organiserte kriminelle grupper til mer løst tilknyttede grupperinger involvert i kriminell aktivitet.

Politiet i Nordland er kjent med flere aktører innen organisert kriminalitet og kriminelle nettverk i distriktet. Dette gjelder blant annet bedrageri, vinnings-, narkotika-, fiskeri-, arbeidslivs- og digital kriminalitet. Nettverkene varierer fra løse og uformelle forbindelser til mer organiserte og profesjonelle grupper som begår alvorlige lovbrudd. Lokale kriminelle nettverk samarbeider ofte med andre kriminelle aktører, både internasjonalt og nasjonalt, særlig i forbindelse med innførsel av narkotika.

Nettverk knyttet til narkotikakriminalitet, særlig innførsel og salg, er de mest utbredte i distriktet. Imidlertid har politiet de siste årene observert tendenser til at enkelte nettverk tilbyr såkalt "crime-as-a-service" (CaaS). Dette innebærer at kriminelle tjenester, som hacking, bedrageri, produksjon av falske dokumenter eller tilgang til digitale verktøy for kriminalitet, kan kjøpes av andre aktører.

Fenomenet "Violence as a Service" (VaaS) har fått bred nasjonal oppmerksomhet og er også relevant for Nordland. VaaS innebærer at personer rekrutteres av ukjente bakmenn til å utføre voldsoppdrag mot betaling. Rekrutteringen retter seg ofte mot sårbare barn og unge, som lokkes gjennom sosiale medier hvor en kriminell livsstil fremstilles som attraktiv, og hvor de loves status og raske penger. I praksis mottar de som utfører oppdragene som regel betydelig mindre betaling enn lovet, og mange blir pågrepet av politiet kort tid etter at handlingen er utført.

Ungdommene som rekrutteres til voldsoppdrag blir ofte lagt inn i lukkede chattegrupper, hvor de må sende bilde av legitimasjonen sin. Denne informasjonen benyttes ofte som pressmiddel dersom de forsøker å trekke seg fra avtalt oppdrag.

Politiet i Nordland er kjent med enkelt-aktører i distriktet som er forsøkt rekruttert til å utføre Vaas, samt personer som har gjeld til utenlandske nettverk som kan være mål for slike voldsoppdrag. Politiet følger nøye med på utviklingen med mål om å forebygge og avverge hendelser gjennom tidlig og målrettet innsats.

2.1. NARKOTIKANETTVERK

Siden 2021 har politiet i Nordland registrert en økning i antallet grove narkotikasaker med tilknytning til narkotikanettverk. De siste årene har flere personer blitt etterforsket og dømt for deltakelse i eller tilknytning til slike kriminelle nettverk. Flere av straffesakene har omfattet alvorlige lovbrudd, som smugling, oppbevaring og omsetning av større mengder narkotika, eksempelvis hasj og kokain.

Politiet er kjent med at aktiviteten i disse nettverkene har resultert i flere alvorlige voldshendelser i Nordland de siste årene. Disse omfatter blant annet grov vold, trusler og frihetsberøvelse, ofte knyttet til gjelds-innkreving eller konflikter i kriminelle miljøer. Volden forekommer både internt i rusmiljøer, men også mellom ulike nettverk.

Bruksmønsteret for narkotiske stoffer i Nordland følger fremdeles de nasjonale trendene. Hasj, kokain, MDMA (virkestoffet i

ecstasy), amfetamin og legemidler som Xanax, ketamin og Ksalol er fortsatt blant de mest utbredte stoffene i distriktet.

2.2. INTERNASJONALE KNYTNINGER

Hendelser og straffesaker de siste årene viser fortsatt at enkelte kriminelle aktører i Nordland har forbindelser til utenlandske og internasjonale kriminelle nettverk som opererer på tvers av landegrenser. Det er i hovedsak lokale kriminelle miljøer, særlig innen narkotikahandel og vold, som har slike tilknytninger.

Politiet i Nordland har i samarbeid med Kripas nylig avdekket et kriminelt nettverk med forgreininger til utlandet.* Nettverket står bak innførsel av kokain til Østlandet og videre til Nordland.

* Avisa Nordland (2025) <https://www.an.no/her-spaner-politiet-pa-22-aringen-na-knyttes-han-til-beryktet-narkobaron/s/5-4-2282239>

2.2.1. SVENSKE KRIMINELLE NETTVERK

Nordland har fortsatt innslag av svenske kriminelle aktører og nettverk, blant annet tilknyttet Dalen- og Foxtrot-nettverkene. Politiet kjenner til lokale kriminelle aktører i distriktet som samarbeider med disse nettverkene, særlig innen narkotika-kriminalitet. Svenske kriminelle har også oppsøkt distriktet i forbindelse med gjelds-innkreving, der både vold og trusler har blitt brukt som virkemidler.

Politiet i Nordland forventer at svenske kriminelle vil videreføre sin aktivitet i distriktet i 2026. Som tidligere år vurderes det også som sannsynlig at svenske aktører vil oppsøke Nordland i forbindelse med narkotikahandel og gjeldsinnkreving, hvor vold og trusler kan bli benyttet.

2.2.1. HAVNER I NORDLAND

Nordlands lange kystlinje og omfattende havnestruktur fortsetter å være attraktive for internasjonale kriminelle nettverk, særlig innen maritim narkotikasmugling og ulovlig innførsel.*

Distriktet har mange ISPS-godkjente havner for internasjonal skipstrafikk, flere industri-havner, og over 600 natur- og gjestehavner. I Nordland alene registreres det årlig over 2000 skipsanløp fra mer enn 20 land. Det at enkelte havner også har hyppig anløp fra såkalte risikoland* bidrar til å opprettholde politiets bekymring.

Politiet i Nordland mener det fortsatt er sannsynlig at havner i fylket vil bli forsøkt benyttet til narkotikasmugling i 2026.

* <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/politiets-trusselvurdering-ptv/politiets-trusselvurdering-2024.pdf>

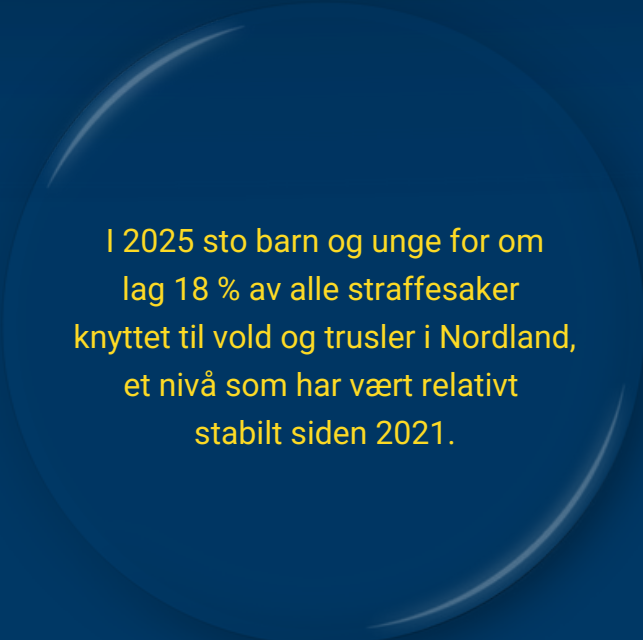
* Med "risikoland" siktes det her til ulike sør-amerikanske land, som Colombia, Ecuador, Peru og Brasil.

3. UNGDOMSKRIMINALITET

De aller fleste ungdommer i Nordland er lovlydige, og det er kun et fåtall som skiller seg ut. Om lag 2 % av alle ungdommer i distriktet er registrert som gjerningspersoner i straffesaker, og blant disse finnes det flere gjengangere.

I 2025 oppdaterte politiet i Nordland sin rapport om ungdomskriminalitet. Den viser at kriminalitet begått av ungdom under 18 år i hovedsak har vært stabil over tid. Samtidig har enkelte kategorier, særlig vold og trusler, økt noe de siste årene. Etter et tydelig toppunkt i 2023 har nivået gått noe ned, men ligger fortsatt innenfor det som regnes som normale variasjoner.

Siden 2024 har det vært en dreining fra at et lite antall barn og unge sto for størstedelen av straffesakene, til at flere ungdommer nå begår færre lovbrudd hver.

I 2025 sto barn og unge for om lag 18 % av alle straffesaker knyttet til vold og trusler i Nordland, et nivå som har vært relativt stabilt siden 2021.

Sosiale medier spiller en sentral rolle i kriminalitet begått av ungdom under 18 år. Plattformene brukes blant annet til rekruttering, synliggjøring av vold og trusler, normalisering av rusbruk og spredning av seksualisert innhold. I Nordland fremsettes majoriteten av truslene blant ungdom via sosiale medier, særlig på plattformer som Snapchat, TikTok, Messenger, Jubo og X (tidligere Twitter). Flere av truslene inneholder også bilder av kniver, slagvåpen eller luft- og replikaskytevåpen.

Politiet i Nordland ser en økende tendens til at ungdom deler og sprer voldsvideoer på sosiale medier, ofte for å skape frykt eller oppnå status. Politiet registrerer også at enkelte ungdomsgrupper bærer kniv på offentlig sted.

Basert på utviklingstrekkene i ungdomskriminaliteten forventes kriminalitetsbildet blant barn og unge i Nordland å være relativt stabilt i 2026. Vold og trusler vil trolig fortsatt være blant de mest fremtredende kriminalitetskategoriene. En viktig drivkraft i dette bildet er sosiale medier, som antas å forbli en sentral arena for trusler og en faktor som kan forsterke konflikter mellom ungdom, særlig gjennom deling av voldsvideoer for å skape frykt eller oppnå status.

3.1. NARKOTIKA BLANT UNGDOM

Nordland politidistrikts kunnskapsrapport om ungdomskriminalitet* peker på en bekymring for økt narkotikabruk blant ungdom under 18 år. Lokale aktører som arbeider tett med ungdom melder også om en gradvis normalisering av narkotikabruk og en opplevelse av at stoffene er lett tilgjengelige.

Funn fra Ungdata-undersøkelsen* i 2024 underbygger denne bekymringen. Her svarer ungdommene anonymt, og resultatene viser at mange opplever økt tilgang til narkotika. Undersøkelsen viser også at bruksmønsteret varierer med alder: Blant yngre ungdom er hasj mest utbredt, mens eldre ungdom i større grad rapporterer bruk av sterkere rusmidler som kokain, MDMA og ecstasy.

Sammenlagt peker overnevnte mot et ungdomsmiljø der narkotika fremstår mer tilgjengelig enn tidligere. Politiet i Nordland har også informasjon som tyder på at mange ungdommer vet hvem de kan

kontakte via sosiale medier for å skaffe narkotika. I byer og større tettsteder finnes det dessuten eksempler på at ungdom får narkotiske stoffer levert direkte på døren.

3.2. REKRUTTERING AV UNGDOM TIL KRIMINELLE NETTVERK

Nasjonalt har politiet over tid uttrykt bekymring for rekruttering av unge til kriminelle nettverk, og i 2025 er særlig koblingen til "Violence as a Service" (VaaS) et sentralt fokusområde. Erfaringer fra andre land og større byer viser at sårbare ungdommer kan utnyttes av etablerte kriminelle miljøer. Ungdom kan rekrutteres til oppgaver som narkotikaomsetning, skjuling av våpen eller utførelse av voldshandlinger (VaaS) på vegne av kriminelle grupperinger.

Politiet i Nordland kjenner ikke til at barn og unge i distriktet har utført voldshandlinger på bestilling fra kriminelle nettverk. Politiet er likevel kjent med at enkelte barn og unge følger grupper på sosiale medier der voldsoppdrag fra svenske kriminelle nettverk formidles.

* https://www.politiet.no/globalassets/nyheter/nordland/kunnskapsrapport-om-ungdomskriminalitet-i-nordland-politidistrikt_.pdf

* https://www.ungdata.no/wp-content/uploads/2022/09/Nordland_2022_Ungdomsskole_Fylke.pdf

4. VOLD OG TRUSLER

Til tross for en viss økning i antall volds- og trusselsaker i Nordland i tiden etter koronapandemien, viser den langsiktige utviklingen en nedadgående trend siden 2012. I 2025 var fortsatt kroppskrenkelse den hyppigst registrerte voldsformen, etterfulgt av trusler, som i stor grad fremsettes via digitale plattformer.

Det registreres flest volds- og trusselsaker i helgene, ofte i tilknytning til uteliv og rusbruk. Enkelte hendelser skjer også på andre offentlige steder, som kjøpesentre og i bybildet. Menn er overrepresentert i statistikken, både som gjerningspersoner og som fornærmede.

4.1. VOLD BEGÅTT AV PERSONER MED ALVORLIGE PSYKISKE LIDELSER

Nasjonalt har politiet de siste årene uttrykt økende bekymring for alvorlig vold begått av personer med alvorlige psykiske lidelser. Politiet i Nordland deler denne bekymringen og ser behov for tett, tverrfaglig oppfølging for å forebygge alvorlige hendelser.

I Nordland har det forekommet grove volds hendelser begått av personer med alvorlige psykiske lidelser eller psykiske vansker, ofte i kombinasjon med rus. Det må samtidig understrekes at de fleste personer med alvorlige psykiske lidelser ikke er voldelige og ikke utgjør en fare for andre.

4.2. VOLD I NÆRE RELASJONER

Vold i nære relasjoner forekommer i situasjoner der trygghet og omsorg burde vært grunnleggende. Slik vold kan være fysisk, psykisk eller seksuell, og skjer oftest i hjemmet eller på andre private adresser.

Selv om vold i nære relasjoner kan ramme mennesker i alle deler av samfunnet, ser politiet at alvorlige hendelser forekommer hyppigere i familier og relasjoner der det foreligger sammensatte utfordringer, som rusproblemer, psykiske lidelser, arbeidsledighet eller økonomiske vansker.

I Nordland økte antallet registrerte partner-voldssaker fra 2023 til 2024. Økningen antas blant annet å henge sammen med større offentlig oppmerksomhet rundt partnervold og en lavere terskel for å melde fra til politiet. Per november 2025 er antallet straffesaker noe lavere enn foregående år. Trusler og krenkelser fremsettes i økende grad digitalt, da særlig i forbindelse med eller etter samlivsbrudd.

I 2024 styrket Nordland politidistrikt arbeidet mot vold i nære relasjoner gjennom innføringen av RISK, en metode som samler politi-, helse- og sosialfaglig kompetanse for å forebygge vold.

5. SEKSUELLE OVERGREP MOT BARN

Seksuelle overgrep mot barn er blant de mest alvorlige formene for kriminalitet. Overgrep kan forekomme både fysisk og digitalt, og i ulike relasjoner – fra nære tillitsforhold i familien til situasjoner der voksne eller eldre barn har tilgang til sårbare barn.

Slike lovbrudd forekommer også i Nordland. De siste årene har det vært en nedgang i antall straffesaker knyttet til fysiske seksuelle overgrep mot barn. Denne utviklingen må imidlertid tolkes med forsiktighet, ettersom kriminalitet på dette området er preget av store mørketall.

Det er utfordrende å identifisere tydelige fellestrekk blant personer som begår seksuelle overgrep mot barn, da overgripere finnes i alle aldersgrupper og samfunnslag. Nasjonale tall viser imidlertid at menn er klart overrepresentert, og at overgriperen ofte er en person barnet – eller barnets familie – kjenner og har tillit til.

I Nordland er flertallet av gjerningspersonene i slike saker ugifte norske menn. Enkelte er gjengangere, og det er ikke uvanlig at samme person både begår fysiske overgrep og håndterer digitalt overgrepsmateriale.

5.1. DIGITALE SEKSUELLE OVERGREP

Digitalisering og teknologisk utvikling har fått stor betydning for hvordan seksuelle overgrep mot barn begås.

Politiet i Nordland er bekymret for det utvidede handlingsrommet overgripere får gjennom bruk av internett og digitale enheter. Handlinger som tidligere krevde fysisk nærhet, kan nå utføres digitalt – på tvers av byer, landegrenser og kontinenter.

Digitale plattformer gjør det mulig for overgripere å nå et stort antall barn, og manipulere, presse eller true dem til seksuelle handlinger. Dette kan skje med relativt høy grad av anonymitet, og bruken av krypterte tjenester gjør etterforskningen av slike saker enda mer utfordrende.

De siste årene har politiet i Nordland registrert en økning i antall tips om barn som deler egenprodusert seksualisert materiale, særlig via plattformen Snapchat.*

I Nordland ser politiet også at en betydelig andel av gjerningspersonene i både fysiske og digitale overgrepssaker er under 18 år. Mange av disse straffesakene dreier seg om deling av seksualiserte bilder av jevnaldrende.

* Dette samsvarer med nasjonale funn, som viser en økning i antall barn og unge som deler seksualiserte bilder eller videoer av seg selv.

5.2. DIREKTEOVERFØRTE BESTILLINGSOVERGREP

En særlig alvorlig form for digitale seksuelle overgrep er direkteoverførte bestillingsovergrep (DOBO).

DOBO innebærer at seksuelle overgrep mot barn direkteoverføres via video til kjøpere som bestiller og betaler for overgrepene. Kjøper kan gi instruksjoner til selger om hvordan overgrepene skal utføres, enten på forhånd eller underveis. Selgeren befinner seg ofte i utlandet, mens kjøperen kan være bosatt i Norge.

DOBO-selgere er i hovedsak kvinner fra risikoland*, ofte med egne mindreårige barn. De utnytter både egne barn og andre barn de har tilgang til. Selgerne kommer ofte i kontakt med kjøpere via pornonettsteder der de også tilbyr innhold med voksne.*

Prisen for overgrepene avtales mellom kjøper og selger før gjennomføringen, og betaling skjer via digitale betalingsløsninger. I enkelte tilfeller gjennomføres overgrepene uten direkteoverføring, for eksempel ved tekniske problemer. Selger

kan da gjøre opptak og sende materialet i etterkant. Slike opptak sidestilles med direkteoverførte overgrep.

DOBO krever ingen avansert teknologisk kompetanse. Overgrepene bestilles og gjennomføres ofte ved hjelp av helt vanlige internettjenester og enkle digitale enheter som PC, nettbrett eller mobiltelefon. I praksis benyttes som regel én plattform for kommunikasjon og direkteoverføring, og en annen for betaling.

Politiet i Nordland kjenner til flere menn i alderen 20 til 80 år i distriktet som det er grunn til å tro har betalt for DOBO. Som ved andre former for digitale seksuelle overgrep, er DOBO krevende å etterforske.

* Kripas vurderer det som meget sannsynlig at Filippinene er det landet i verden hvor det selges mest DOBO.

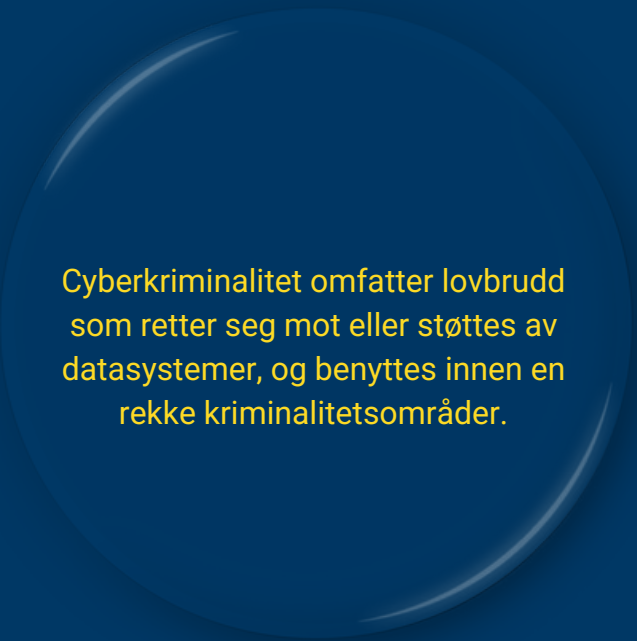
* <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/seksuelle-overgrep-mot-barn/direkteoverfor-te-bestillingsovergrep-dobo.pdf>

HVEM KJØPER DOBO?*

- Kjøperne er nesten utelukkende menn, og de kommer fra alle samfunnslag.
- Det er stor variasjon i arbeidssituasjon, utdanningsnivå og sivilstatus, men en klar overvekt er single menn.
- Gjennomsnittsalderen er betydelig høyere enn for andre gjerningspersoner som begår seksuallovbrudd på internett. I norske straffesaker er snittet 52 år, med et alderspenn fra 27 til 72 år.
- De fleste DOBO-kjøpere er ikke tidligere registrert for seksuallovbrudd.

6. CYBERKRIMINALITET

Kriminelle aktører fortsetter å tilpasse seg et stadig mer digitalisert samfunn, og utnytter i økende grad de mulighetene den teknologiske utviklingen gir.

Cyberkriminalitet omfatter lovbrudd som retter seg mot eller støttes av datasystemer, og benyttes innen en rekke kriminalitetsområder.

Aktørene bak cyberkriminalitet spenner fra statssponsede hackergrupper og utenlandsk etterretning til kriminelle nettverk og enkeltpersoner. Felles for mange av dem er evnen til rask omstilling og kontinuerlig utvikling av nye metoder for å ramme både virksomheter og privatpersoner.

Virksomheter - store som små, offentlige som private - kan for eksempel rammes av angrep som løsepengevirus. Virksomheter som har betydning for kritisk infrastruktur eller besitter avansert teknologi, er ofte attraktive mål.

Kriminalitet i det digitale rommet rammer også privatpersoner. Dette omfatter blant annet ID-tyveri, hacking av sosiale medier, ulike former for investeringsbedrageri og såkalt cryptojacking*. Slike angrep kan ramme hvem som helst - uavhengig av alder, kompetanse eller offentlig profil.

Selv om det fortsatt anmeldes relativt få straffesaker innen cyberkriminalitet i Nordland, er det grunn til å anta at det reelle omfanget er betydelig større. Dette er i tråd med nasjonale trender, der mørketallene anses som høye.

6.1. DIGITALE BEDRAGERI

Antallet registrerte digitale bedragerier i Nordland fortsetter å øke. Et bekymringsfullt trekk ved utviklingen er at slike bedragerier rammer befolkningen skjevt. Eldre utsettes i større grad for denne typen kriminalitet, blant annet gjennom telefon- og investeringsbedrageri.

I Nordland ser politiet fortsatt det samme mønsteret som tidligere: Personer over 60 år rammes oftere av digitale bedragerier.

Økokrim publiserte i 2025 en analyse av norske bedragerisaker som anslo at svindlere satt igjen med over to milliarder kroner i utbytte i 2024.* Dette tilsvarer en økning på 150 % de siste fire årene.

* Cryptojacking er en form for cyberkriminalitet der noen utnytter andres datamaskin/enhet til å utvinne kryptovaluta uten tillatelse.

* Økokrim (2025) Beregnet utbytte fr bedragerier i Norge 2024

BESKYTT DEG MOT SVINDEL OG ID-TYVERI:

- Ikke del BankID, passord, eller sensitive personopplysninger, dette gjelder uansett hvem som spør
- Ta kontakt via virksomhetens offisielle kanaler. Svindlere utgir seg ofte for å være fra banken din eller politiet, og forfalsker telefonnumre, e-postadresser og SMS
- Vær forsiktig med å klikke på lenker i SMS og e-post. Søk heller opp nettstedet i stedet for å trykke på lenken
- Vær varsom overfor dem som bruker kjærlighet, investeringer eller penger for å komme i kontakt med deg
- Les flere tips mot digital svindel på politiets nettside.*

POLITIET

Kontakt politiet

Politiets telefon, 02800, er bemannet hele døgnet

Er situasjonen akutt? Ring politiets nødnummer 112

tips.politiet.no
